

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K. fél évre 4 K. negyed évre 2 K. A hirdetések-
ket olcsó díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. PÁL GÁBOR

A lapba szánt közlemények

előfizetési díjak, hirdetések és cserépéldányok a lap címére (Csik-
szereida, Rákóczi-utca 3.) küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyitlitter sora 20 fillér.

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Évfordulón.

Pár nap múlva e lap negyedik évfolyamába lép s ez alkalommal változás áll be szerkesztőségében.

Az eddigi főszerkesztőre nézve a lap irányítását nehezzé tette távollakása s ezért feljegyása kelletlen nem érvényesülhetett. — Az előző felelős szerkesztő és szerkesztő pedig elfoglaltsága miatt nem vállalkozhatott a további teendőkre s így a szerkesztést a lap fennállása érdekében én vettem át.

Nem térhettem ki e feladat teljesítése elől, mikor e vármegye politikai felálomban dermed s minden megnyilatkozástól tartózkodva, a közélet csupán a kortespolitika érvényesülésének nyit teret, mely ellen küzdeni nemes kötelességnek tartom. — Ez indított arra, hogy eleget tegyek a felhívásnak e lap vezetésének átvétele iránt. Nem szívesen vállaltam ez új feladatot, mely néhez munkát és súlyos kötelezettséget ró reám, de bizom mindazok rokonszenves támogatásában, kiknek vágya és óhaja, hogy e vármegye középpontján **legyen és maradjon egy független hetilap**, melyet nem szubvenció és a kormányrendszernek való állandó hízegés irányít, hanem a mely fenntartja, terjeszti és erősíti az uralkodó **politikai rendszer romboló munkája ellen folyó küzdelmet s vármegyei városi és társadalmi ügyekben is szabad véleményt nyilvánít**.

E tiszta székelly vármegye az utóbbi években lefolyt s az utókor előtt is szégyenletes politikai eseményekkel szemben **tétlenül várakozott** s hallgatott abban a bizonytalanságban, mely a **jövő** politikai kialakulását erkölcsi bátorság nélkül félre vonulva leste akkor is, midőn egymásután csonkult meg a nemzeti jog birtokállománya s akkor is, midőn az Erdélyen túl fekvő magyar lakosság vármegyék a hivatalos korrupcióval szemben is küzdve küzdöttek az országgyűlési egyesült ellenzék aktiójának sikere érdekében. **Nálunk pedig nincs lekötve a közéletben való működés és ehhez szükséges erő nemzetiségekkel szemben való harcokra, mely teljes mértékben és egységesen volna fordítható a magyar függetlenségi politika támogatására**, mely minden magyar ember végső vágyát, reményét magában foglalja s amelyet az **érdek** saját uralmáért letörni, háttérbe szorítani századok óta első feladatának tartja. S mégis a politika teréről félre húzódik az intelligencia jelentékeny része, a melynek műveltségénél és szilárdabb vagyoni helyzeténél fogva peidát kellene szolgáltasson az önzetlenül hazafias meggyőződés teljesítésére s hivatalos volna irányítani a többi osztályokat, előljárva a közéletben, annak meglátása végett, hogy nemcsak az egyéni érdek s a kenyérkeresés hajszája az életfeladat, hanem magasabb, tisztább, nemesebb közcéllok is kell szolgálnunk, melynek megvalósulásához

csak igaz meggyőződésre s ennek önértzettel, erkölcsi bátorsággal való megvallására van szükség.

De sajnos — egyebet tapasztalunk. — A becsületes meggyőződés — suttogva félve szólal meg. — Mint valamely rémuralom idején, a legtöbb ember nem tudja, hová igazodjék, állandó marad-e az uralmon levő párt s így hozzá szegődjék, vagy várjon míg alkonyat lesz s más politikai csillag tűnik fel az égen, mely előtt majd értékesebb lesz a leborulás. S aztán sokan a lekötözés és megfélemlítés többé-kevésbé sikeres módját szövik titkos gyülekezeteiken, kik a multhoz való **következetesség ürügye alatt meggyőződést szimulálva** tekintélyt követelnek larizussággal tele életüknek, melyben a politika — csak előnyt és hasznot s a kisebb emberekre ezáltal erkölcsi romlást hozott. De itt nálunk, hol a politika egységes magyar talaja nem is volna szabad túrja a káros növényeket, a mindenkor politikai hatalommal többen **tartós szerelmi viszonyt folytatnak** s e viszony gyümölcsként járó címet, állást és jövedelmet tusakodva kapkodják szét, hogy aztán ezekből táplálkozva orozva marják meg és gonyulják ki azokat, kik a politikai meggyőződéshez — szegényen, de becsülettel ragaszkodnak.

Ezenkívül vannak lapok, melyek szakadatlanul terjesztik a kormányhatalom igéit s még a lefolyt válságos időben is **egy elitelő szavuk** sem volt akkor, midőn a leleplezett és a közmoralit is megemésztő gyalázatos panamak országos botrányt s a magyar államiaságnak világszerte meghurcoltatást okoztak.

Ez a politika az, mely — eltekintve a legutóbbi képviselőválasztások eredményétől — érvényesül s a mely lehetetlenül tette, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága a még meglevő törvényben biztosított jogánál fogva az országos politika küzdelmeiben **megnyilatkozzék** s amely befészkelte magát megyei és városi közéletbe egyaránt a szolgálalkúség, az önértzet nélkül való meghátrálás és a koalíció idejében **nagy szerepet** játszó s az általa emelkedett egyének meghunyászkodása segítségével.

Kortés politika folyik minden vonalon, hol erre valamely alkalom kínálkozik. Kilincselés van minden valamire való állás betöltésénél, melyre annak van legtöbb kilátása, ki a hatalom szempontjából a **jó gyermek szerepét** játsza s e támogatás fejében ellenszolgáltatást nyújthat. Ez ma a vármegyei élet, melynek csarnokában *nem is régen más szellem uralkodt* s annak akkori képviselőjét ép úgy körülvették azok, kik szegény és átmenet nélkül ma ugyancsak a jótékony hatalom birtokosa körül repdesnek.

A város képvisellete is már nem önkormányzati alapon, hanem eddig ismeretlen lár-

dalmak között születik meg s világrajövetele után — a Kaszinóban főispáni vezérlet alatt kezdi meg működését, melyhez szolgálatra kész tevékenységgel nyújtják segítségüket azok, kiknek politikai tentidia felfedése nélkül is a város autonómiáját nem megsebezni, hanem helyreállítani volna hivatásuk.

Ez az érdekpolitika érzeteli hatását mindenütt, mert látja, lelisméri a legtöbb egyén azt, *hogy az abban való részvétel juttat előnyt*. De lelkükben még az ilyenek is másként gondolkodnak, mert míg ezt a rendszert hangosan helyeslik, addig suttogva — megvetik. Emberei természet az, hogy megtepassza belső érzelmeit, meléltt kifejezésre juttatná, mert érdeke visszatartja attól, a miből könnyen kára származhat.

Látva mindezeket, vállalkoznom kellett e lap vezetésére, melyet egyéb elfoglaltságom mellett is meggyőződésem egész erejével végzek, mert azt hiszem, hogy a közéletnek csekély mértékben szolgálatot teszek.

Programmom ugyanaz, melyet e lap legelső száma kifejtett s a melyhez egész terjedelmében ragaszkodom.

Nem foglalom le e lapot a pártpolitika kizárólagos céljára, hanem helyet adok minden közleménynek, mely a mai kormányrendszer ellen folyó küzdelem ellenzék agitációját szolgálja, mert hazafias rokonszenvennel viseltetem mindazok iránt, kik az uralmon levő kormány-párttal szemben bármely ellenzék pártához tartoznak, bár magam a függetlenségi párt eszméit kövelem.

Vármegyei, városi s egyéb közügyekben e lapot a közérdek szolgálatára irányítom, melytől semmiféle tekintet el nem tántorít.

Személyi kultuszt nem üzők, de viszont a közérdek nélkül való személyeskedésnek tért adni megengedettnek sem tartom.

Tudom, hogy a lapszerkesztés sok kellemtelenséggel és még több fáradsággal jár, de mig az előbbi nem tartok, addig az utóbbinak egyedüli jutalmát mindazok lelkes támogatásában várom, kik rokonszenvennel várták és óhajtották, hogy e lap megszülessék, éljen és minden áskálódás ellenére fennmaradjon.

Anyagi haszonra nem számítok, arra nem reflektálok, csak jóindulatot kérek e lap számára, melynek nem vizsálykodást teregetni, hanem a közéletben tapasztalt visszaéléseket elűzni tartom feladatának.

Az újév küszöbén hazafias üdvözléssel köszöntöm az olvasót.

Pál Gábor dr.

A t. miniszter úr, amidőn mi ezen hatósági engedélyezés ellen sikra szállunk, azzal vigasztal meg minket, hogy hiszen a törvényjavaslat olyan diszkrecionális jogot biz a hatóságokra, amelylyel azok nem fognak visszaélni.

Sajtszerű dolog, hogy alkotmányos országban, alkotmányos miniszter a hatalmi visszaélések elleni egyetlen biztosítékként azt a hatósági jogot állítja fel, amely teljesen az illető hatóság diszkreciójára van bízva. Hiszen a sajtó egyik nagy feladata, hogy a közkormányzatot és a közigazgatást is ellenőrizze, ott, ahol az egységes ellenőrzése vagy fogyatékos, vagy hiányzik, vagy képtelen a működésre. Egy becsületes kormányzat a sajtószabadság révén a sajtó e szolgálatait nagy mértékben igénybe veszi, mert hiszen a sajtó egyáltalán arra is van hivatva, hogy a központi kormány figyelmét felhívja mindazokra a visszaélésekre, amelyekkel esetleg a népet terhelik, üldözik és amelyekkel szemben a nép egyáltalán nem védekezhetik, csak a parlamenti felelősség, vagy a nyilvános ellenőrzés útján.

És hogy ez mily hatékony, azt a magyar példa bizonyítja legjobban. A parlamenti felelőséggel szemben a t. kormány nálunk könnyű szerrel ki tud bujni, de a nyilvánosság felelősége vonása alól nem tud és nem lehet kibújni. A jó kormányzat a sajtó ellenőrködő szerepét felhasználva, saját érdekében igyekszik megjavítani a közkormányzatot az egész vonalon. Most a t. igazságügyminiszter úr a sajtótermékek terjesztését és utcai árusítását azoknak a hatóságoknak diszkrecionális jogkörébe utalja, minden feltétel és korlát nélkül, amely hatóságok ellenőrzése ennek a sajtónak eminens feladata. Mit jelent ez más, a sajtószabadságot gyökerében megtagadni és kiszolgáltatni a hatóságok teljes önkényének?

És ez hová fog vezetni? Oda, hogy a sajtó vagy nem fogja teljesíteni kötelességét vagy pedig hamisan fogja teljesíteni; és akkor előlái az az eset, hogy az eddigi apró-cseprő visszaélésekkel szemben, amelyeket meg akarunk szüntetni, találkozni fogunk a lehetetlen mérvű visszaéléssel e sajtónak, amely, ha elmi akar, a hatóságoknak kedvezni fog és ezáltal hamisan fogja informálni a közvéleményt.

A hatóságok kezelik az engedélyezést. De hát, ha mégis jogtalanul visszaélnék diszkrecionális hatalmukkal a hatóságok, ugyan mondja meg a t. miniszter úr, hol fog az a lap, az a sajtó magának eleget telt szerezni, mely uton, mely körülmények közt? Mert hiszen tagadhatatlan az, hogy hatósági visszaélések ma is vannak, ma, mikor a sajtó ellenőrzése alatt is állnak; mennyivel inkább lesznek majd, amikor a sajtótól többé nem kell félni és ha ily érdeket hatóság kezeli a kolportázs-engedélyezési jogot!

Perugino s főképp Raffaell festményei, melyek előtt e pillanatokban állok a Murrillo kepei mondatlan baj és könnyűség ömlik el; a Perugino kepein tele anyagok lelhelte finomságos, áhítatos arccokkal. Valami égi kellem ragyogja be az angyali lelkületű művésznék, Raffaellnek a kepeit. Önkenyetlen támad a gondolat, hogy ez a művész az istenség kegyelmei különösen inom szenzoriumot kapott, mellyel igen sokat megérezett az ég örök derűjéből s szépségeinek végtelenségűből és csodás szentállásat abban látom, hogy az ő intuíciót ily könnyű, ily inom, ily értágado formában tudta velünk közölni és megéreztetni.

Az esztétikai értékek e gazdag világból emlékeztem a következő pillanatban a drezdai királyi képtárba visz. Az épület déli sarkában egy külön kis terem van egy képek szentelve. Odairánytom lépteim. Belépek. Mintha kápolnába léptem volna be. A Madonna Sixtina előtt állok. Melyeség csönd, áhítat és csodálat a nézők arcán: imádságos hangulat tölti be az egész szobát.

Senkinek sincs kalap a fején; de ki ne venne le kalapját milieuban, e kép előtt? Raffaellnek naiv ábrándos nagylelte különösen azokból az angyalfejekből mosolyog ki, amelyekkel művészi ihletet bavitott oda a kép hátterébe. A kép alján könyöklő s nagy ragyogó szemekkel fölfele tekintő angyalkák mintha éppen most éppentek volna ide a mennynek nem földi virányairól. A hájnak e kellemnek, a tulvirági derűnek s a földi szépség egysüléseinek és két kis aprósághoz fogható merketek alig falátlan a költészetben vagy bármi inas művészetben. A „hullámos türr” nagy művész égi szikrafor inspirált lelke egyik szent vizóját vászonra vetette s megteremtette a Sixtini Madonnát. A Drezdát járó idegen szentnek tartja e földet, mely birtokának mondhatja e képet. Minő bűvös erő van az istenségtől vezetett emberké e halhatatlan alkotásában, mely ezeket készlet idezarándokolni s amely oly sok embert ragad a földi okoskodások és tülekedések köréből egy tisztebb világ tisztább régióiba...

Ime néhány impressziómból, vagy ha úgy tekinthet — a küllőldjárás értékeiből.

— a. v. —

Ugyan tessék megmondani, hol lesz az a kárterítés, amely először a lapot fogja megilletni és hol lesz a kárterítés azokért a károkat, amelyeket a közérdek jog szenevndi oly szerelm esetén, midőn az engedély indokolatlanul tagadtatik meg?

És hogy a t. miniszter úr, ki mondott cíve szerint, mennyire a sajtószabadság érdekében terjesztette elő a javaslatot és mennyire a hatóságok, tehat a hatalom gyámsága alá akarja kényszeríteni a sajtót, annak legegyszerűbb példája az, hogy a hatósági nyomtatványokat s azok terjesztését egyszerűen kivesszi a sajtótörvény hatálya alól.

No már most megérténelhetik, hogy valamely hatóság kiad a közérdek káros nyomtatványokat: vajjon azokkal szemben miként fog a t. igazságügyminiszter úr ezental eljáráni? Fegyelmi uton? Ki fogja bejelenteni? Ki fogja neki tudomására hozni, ha nem a sajtó? És ha tudomására hozta is, ki fogja ellenőrizni azt, vajjon a fegyelmi eljárás az illető hatóságokkal szemben lefolytatják-e és az illető elvette-e megérdemelt büntetését, vagy sem?

Nem kevésbé érdekes, hogy a postai és a vasúti szállítás körül hogy kívánunk ezental eljáráni. Azt mondja a javaslat, hogy minden sajtóterméket a posta és a vasút köteles szállítani megfelelő díj ellenében. Azt azonban nem mondja ki, hogy egyik sajtóterméket favorizálni a másikkal szemben nem szabad; nem mondja ki, hogy viszont minden sajtóterméket egyenlő díj mellett szabad csak szállítani; nem mondja ki, hogy a vasút köteles tárti azt, hogy minden sajtótermék, amely engedélyezve van, az ő területén szabadon árusítható legyen.

A hatósági engedélyezési és diszkrecionális joggal párhuzamosan van beállítva a javaslatba a hatóság részére a helyreigazítási kényszer. A helyreigazítási kényszert bizonyos mértékben elfogadom és ehhez én is hozzá tudnék egy szabatos törvényjavaslat keretében járulni. Mert az természetes, hogyha a méltatlant meglámadott egy helyreigazító serral elintézheti a maga magánügyét — ez rendben van. De hogy a hatóságnak és a magánosnak teljesen kenyé kedvre legyen kiszolgáltatva a sajtó, hogy minden helyreigazítási köteles legyen teközölni, ez egyszerűen abszurdum. Miért? Azért, mert a törvényjavaslat alapján a sajtónak ugyszólván más dolga sem lesz, mint helyreigazításokat közölni.

De ettől eltekintve, mert ez talán túlzás, veszem a hatósági helyreigazítási kényszeri ügy, amint a javaslatban van. A t. miniszter úr kijelentette, hogy ő nem zárkozik el a hatósági helyreigazítási kényszer ügyében a módosítás elől, de érdekes az, hogy miként értelmezi ő a helyreigazítási kényszer szükségét, amikor mint tudos, komolyan, érdemileg foglalkozik vele. Azt mondja „Helyesen tartom azt, hogy a hatóság korlát nélkül gyakorolhassa a helyreigazítás jogát. Ez nagyon gyakran szükségessé válhatik, ha olyan közérdeklő tényről van szó, amelynek közérdelete az országnak áll érdekében. Hogy csak néhányat említsék az esetek végtelen sorozatában, például azt írja valamelyik lap, hogy a kőrcra cőben avagy abban a városban igen nagy merveket öitött, pedig ez valótlán, vagy hogy tüz volt, mely ekkora, meg ekkora károkat okozott és ez nem igaz. A hatóság részéről, habár meg sem volt említve, vagy nem is volt érintve, nagyon indokolt a helyreigazítás”. Állított. És a törvényjavaslatba csupán azt veszi fel, hogy minden esetben, amidőn a valótlán közlés a közérdek nagy területének károsodását idézhette elő, köteles a hatóság helyreigazítását elni, — nem ehet, hanem köteles vele élni — ezt én is elfogadom.

De hiszen ez eddig is lehetséges volt, sőt a hatóságnak eddig is legfeljebb kötelessége volt hasonló esetekben megnyugtató a közönséget. Hiszen a sajtó, amely hasonló híreket jótiszeműleg és közérdekből közöl azért, hogy az érdekeltek arról tudomást szerzhessenek, ahói tehat a sajtó részéről ki van zárva minden önző érdek, minden rosszhiszemű celzatosság, ahól csak jóhiszemű vezet a sajtót, és a sajtó nemcsak a hatóság részéről, de bárki részéről jóvó hasonló értelmű helyreigazítást eddig is nemcsak szivesen közölt, hanem halas is volt érte, hogy a való tényállásról felvilágosítottak. A hatóságnak pedig elemi kötelessége, hogy a hasonló hírek által meghaborgatott közönség nyugalmát hivatalból állítsa helyre minden eszközzel, nemcsak helyreigazítás útján a lapokban, mert nemcsak a sajtóban támadnak ilyen természetű túlzó hírek, hanem támadnak szóbeszéd útján is és akkor köteles az a hatóság, ha becsületesen meg akar telni közigazgatási feladatának, esetleg falragaszok útján is a közönséget megnyugtatóni.

Ha azonban a miniszter úr a hatóságok eme kötelességtejesítésében nem bizik eléggé és eddigi mulasztásaiak folytán szükségének tartja velük szemben intézkedni, nézem nincs kifogásom az ellen, hogy ebben a törvényben kötelességévé tegye a hatóságoknak az ilye helyreigazítást, de akkor a törvényben világosan meg kell mondani, hogy csak

ilyen esetekben éhet helyreigazítással. Tovább menni pedig nem szabad. Miért? Megérténelhetik, hogy a hatóságokról közöl a sajtó oly értesülést, amely valamely visszaélések kezdődő konturjait van hivatalva kibonyolítani. A sajtóközlemények iránt érzékeny központi hatalom és hatósági főnökök eddig is, míhlyt ilyen közleményekről tudomást szerettek, nyomban intézkedtek és igyekeztek elejét venni minden nagyobb bajnak. Most nem ez fog történni. Most rárohannak a lapra és be fogják bizonyítani, hogy az, amiről ő ír, nem igaz, t. i. még nem igaz, ennél fogva azt a lapot helyreigazítási kényszer, sőt későbbi paragrafusok rendjén erős kárterítések alá fogják. Ezek a hatóságok pedig megmenekülnek nemcsak a megfelelő üldözéstől, hanem mintegy szabaddalmzatlanok arra nézve, hogy kis játékaikat ezental zavartalanul, minden beavatkozás és ellenőrzés nélkül folytathassák.

Azonban ez a helyreigazítási kényszer egyben azt is jelenti, hogy az egész sajtó az ország hatóságainak állandó ellenőrzése alá rendeltek. E szerint a sajtótermeket leélt a megjelenés pillanatában, minden bírói eljárás nélkül, a hatóságok fogják gyakorolni a cenzurát, mert ha nem gyakorolnák, akkor a törvényben biztosított ezen jogukkal sem élhetnek. Ha pedig a sajtó hatósági ellenőrzés alá helyeztetik, lehet azt a sajtót egyáltalában szabadnak nevezni? (Folyt. köv.)

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága Csikszereében a vármegyei táncoskózi termében 1913. évi december hó 30-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Targyisorozat: A vármegyei alapok és gyámpénzár készpénz fölöslegeinek elhelyezése (névszerinti szavazás).

Ellenőri állás szervezése a csikszereai közközházánál.

Különböző választmányok és bizottságok kiegészítése, illetve megalakítása.

Lóvató bizottság megalakítása.

Jegyzői nyugdíj tozzajarlás százelékának megállapítása.

Jegyzői nyugdíj-szabályrendelet módosítása.

A gy-szentmiklósi löszoligabíró postalakerék-pénztári költségeinek hordozása.

Magánjavak ügyei: A magánjavak igazgatójának, ügyészenk és ellenőreinek meghosszabbítása.

Havasi javak 1913. évi pótköltségvetése.

Tompos Pál könyvelő és Szekeres Lajos erdőszolgá nyugdíjazása.

A gyergyószentmiklósi polgári leányiskola kölcsön iránti kérés.

A csikszereai polgári leányiskola tanítóinak fizetési rendezése.

A bekási rom. kath. egyházközség segélyezése.

Ugyanakkor kerültség adományozása iránti kérés. Bíró Ignác tanuló segélyezése. Heim Sámuel és tarsának biztosítási kamatok kiutalása. A feketevízi erdő kihalásnézése határdejeinek meghosszabbítása.

A csikszereai lögműziumban a rendkívüli tárgyak tanításának díjazása. A csikszereai kórház költségvetési hiányának fedezése.

Községi ügyek: Csikszereada városban: 1911. évi számadás, 1614. évi költségvetés.

Gyergyószentmiklós városban: 1913. évi pótköltségvetés, 1914. évi költségvetés. Ferenczi Albert II. jegyző személyi pótele.

T ö l g y e s i j á r á s b a n. Belsőben: 1912. évi számadás.

Hőrszéken: 1914. évi költségvetés.

Gyergyószentmiklós városban. Gy-ujtatásban: Ingatlan vásárlás, 1911. és 1912. évi számadás. Lctimnialisták megadóztatásáról szóló szabályrendelet módosítása. 1914. évi költségvetés.

Tekerópatukon: Szervezési szabályrendelet.

Szarbhegyen: 1911. évi számadás.

Csomalván: 1912. évi számadás.

Várhegyen: 1914. évi költségvetés.

Salamon: 1914. évi költségvetés.

S z e p v i z i j á r á s b a n. Szépvízen: Szervezési szabályrendelet módosítása. 1914. évi költségvetés.

K ö z p o l i k o n: Pótadó törles.

Csikszentmiklós: Járványorvos napidíjai. Kölcsönfelvétel. Köcsönök lemondása elleni felelőbbség. Adószedő jutalmazása elleni telbbség.

Csikszentmiklós: Haszonbér elengedés.

Borszovában: Kovacs Péter felelőbbség, Lakatos Pál építkezése tárgyában. 1914. évi költségvetés.

Délnén: Esküdték fizetésének megállapítása.

F e l c s i k i j á r á s b a n. Szentlambos: Végrehajtói állás szervezése. Kórovisi székkely áthelyezése. Jegyző lakbérének megállapítása. Nyilvántartói állás szervezése.

Jenőfalván: 1911. évi számadás. Taploczán: Legeltetési szabályrendelet módosítása tárgyában felelőbbség.

Csikszentléleken: Hidak építése.

Zsögödön: Egyházi kiadások ügybeni felelősség.

Számadások: 1911. évről Karfalva, Taplócza, Szentkirály, Dánfalva községekben.

1912. évről: Göröcsfalva, Csomortán, Rákos, Várdotfalva, Csicső, Csobotfalva, Mindszent, Szentlélek, Vacsarcsi községekben.

Dánfalván: 1910. évi számadás.

Vacsarcsiban: Járányorvos napidíja.

1914. évi költségvetések: Szentdomokos, Szenttamás, Madaras, Várdotfalva, Csobotfalva, Csomortán, Taplócza Csikszentimre, Csikszentkirály községekben és a csiktaplóczaí mezei közbirtokosságánál.

Kászónalecsiki járásban: Szentmárton.

Esküdti állás szervezése.

Csikszentimron: Kamat tartozás törlése (2 drb) vasúti hozzájáró ut fenntartási költségei.

Tusnádon: Járányi kórház építésének költségei. Tannói lak melléképületeinek költségei (2 drb).

Verebesen: Pótadó törles. Hasznóber elengedés.

Közmáson: Kölcson felvétel. Paplak gazdasági épületeinek költségei.

Bánkfalván: Szabályrendeletek a szabadvízhasználatról és a községelyezés módjáról.

Ménaságon: Hasznóber elengedés (3 drb) Bőro fizetésének felemelése.

Kászónimpon: Számadási nehézségek törlése. Kászónfelizen: Apaállt istállóknak a birtokosság részére való elengedése.

Kászónimpon: Apaálltoknak a birtokosság javára való elengedése.

Kászónfelizen: Szabadvízhasználatról alkotott szabályrendelet. A körgyűlés költségéhez való hozzájárulási arány megállapítása.

Kászónfalván: 1912. évi számadás.

1914. évi költségvetések: Szentmárton, Szentimmon, Csetekfalva, Császfalva és Kászónfalva községekben.

Csikszentgyörgyön, 1912. évi számadás.

Újév napján.

Sokféleképpen ábrázolja a kepzőművészet az új év elmúltát és az új esztendő megszületését. Az angolok szeretik az öreg embert kaszával és a halálnak egyéb külső szimbólumával a kezében ábrázolni az elmúlt esztendőt. Az aggasztan ott áll a küszöbön, gyertyát tart a kezében, amelyet elfúj és az elfújt láng kirajzolja az 1913-as évet, míg mögötte egy bájos meztelen gyermek áll: az új év, teli reményekkel, teli titokzottsággal és csak a jöhoz való bizodalommal.

Olyan életfilozófia nyilvánul meg ebben a képben, amny invenció és költői melegség sugárzik belőle, hogy bátran tehetjük ezt az év szimbólumává általánosságban. A gyermek háttere a felkelő nap, amely sugarával beáryoz mindent, ami körzetébe kerül: így látjuk az új évet, így mutatja azt nekünk a művész és mi így szeretnők azt beteljesülvé látni. A gyermek ez minden olyan érzesnek az eredője, amihez az emberi vagy odacsatolja a reményét. A keresztény vallás kezdete a gyermek Jézushoz fiúzik, testé lett ártatlansághoz. Jézushoz az ideálhoz, aki azzá maradt, ami gyermekkorában volt: egyszerű, keresetlenül természetes és bizakodó. Csak így válhatott Megvalto belőle, csak így volt képes bájos naivságvai egy új töbseget toboroznia magakörül, mely meg évszázadok mulatán is, és remélhetőleg évezredekkel több is megtarotta az Isten-ember emléket.

Am az öreg emberről is szót kell ejtenünk. Az öreg emberről, aki egyik kezével a homokórát, a másikban az alvó lángot tartja. Erről se feledkezzünk meg, mert nem elég a bizodalom a jövőbe, hanem szükségünk van a tanulásra is és ezt csak a múltból — észelt jelképei az aggasztan — tudjuk meríteni. Az elmúlt esztendő pedig elég anyagot ad tanulásra, szemléledésre és mindarra, amiből megkonstruálhajok az új jövény számára a nevelési irányt. Így vagyunk a múlt esztendővel, így vagyunk minden más évvel is. Amint alkalmazható ez az egyénre, akként szót ez nemzetekre és nagyobb közületekre is. Kérdezzük mar most, hogy Magyarországon mit jelent a múlt év és mit jelenthet a jövő esztendő?

A múlt év kínos izgalmaival volt tele. A törvényhozás körül olyan jelenségek mutatkoztak, amikre példa a parlamentarizmus történetében még nem volt, az ország fővárosa a nyári hónapokban egy ideig mint egy katonailag megszállt város olyan volt és ezen izgalom átszármazott a vidékre is. Ehhez az egyik bajhoz hozzájárult a másik: gazdasági pangás, amely minden

reményünk ellenére, hogy meg fog szünni, mindinkább erősödött, felelmetesen nagyobbodott, egy lavina volt, amely elpusztulással fenyegette ezt az országot.

Szerencsére az új év nem talál bennünket épen a katasztrófaifalson kínos helyzetben. A gazdasági helyzet némileg javult és bizávt remélhetjük, hogy a jövő év meghozza mindazt, amit az előző évben nélkülöztünk. Gondoljunk csak a múlt év kellemtelenségeire kerülök az anomáliák okát és rajóunk majd arra, hogy a múlt év nekünk tanulságot szolgálhat arra nézve, hogy az új évet miként rendezük be. Az öreg ember szimbolizálja a tapasztalatot, a gyermek a reményt, az erőt, a munkakedvet, a fejlődést. Ha az öregember tapasztalataival irányljuk a gyermekefejlődést, akkor bizhatunk abban, hogy az új év kitömb lesz a régivel, hogy az új évben minden terén javulás lesz észlelhető, hogy a következő év, az 1914-iki meghozza a várva-várt jöletet, a lendületet iparban és kereskedelemben és meghozza az áldást a mezőgazdaságra is. Reméljük, hogy ilyen zilált állapotoknak, mint amilyen a múlt évben volt az új esztendőben nem lesz Magyarországon a színhelye. Reméljük, hogy most már csakugyan békés fejlődés útjára tér a törvényhozás, annak a fejlődésnek az útjára, amely osztálykülönbőség nélkül mindenki számára meghozza a jogokat, az egyéni érvényesülést és közbizabságokat. Adja Isten, hogy úgy legyen!

HIREK.

Lapunk előfizetőinek, munkatársainak és jóakaróinak boldog újévet kívánunk!

— **Eljegyzés.** Lapunk felől szerkesztője: Pál Gábor dr. eljegyezte Mielószy Ilonkát Désen.

— **Áthelyezés.** A kereskedelmiügyi miniszter Török Artúr esikszeredai kir. mernököt a temesvári kir. államepítészeti hivatalhoz helyezte át. Kovács Kornél brassói VII. sz. esendörkerületbeli járásermester, gyergyóútlgyési járásparancsnok hasonló minőségben a III. esendörkerülethez Gödöllőre helyeztetett át.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter. Halász Iszák Belk gyergyóalfalvi állami polgári iskolai helyettes tanító, ugyanezen iskolai segédtanítónak nevezte ki.

— **Tusnádfürdői Részvénytársaság.** A pénzügy- és közoktatásügyi miniszter az egyesítésről szóló rendeletet adott ki. A rendelet szerint az új részvényt január 1-én lép életbe.

— **Földrégés volt Kézdivásárhelyen** 1913. dec. 21-én, de csak kisebb mértékű. A lazább megemelt tárgyak inogni kezdettek. A rengés keletnyugati irányú volt.

— **Ellenzékek győzelme** Kolozsváron a városi képviselő választásoknál az ellenzék teljes győzelmet aratott.

— **Bányavétel a Székelyföldön.** A pénzügy- miniszter törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé és másfél millió koronát meghaladó összeget kért arra a célra, hogy három vasbányát, közöttük a torozskóit és a bodvajit, az állam részére megvásárolja.

— **Ellenzéki vezérek karácsonyi nyilatkozatai.** Az ellenzék vezérpolitikusai karácsonyra nyilatkoznak a jövendő feladatairól. Gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, gróf Karolyi Mihály, gróf Zichy Aladár és Vázsonyi Vilmos egyértelműen úgy nyilatkoznak, hogy gróf Tisza István miniszterrelnökké lehetetlen az ellenzéknek békét kötni. Apponyi hosszabb újságcikkekben fejtegette, hogy harca kell iránytanunk lelkünk összes erőt, minden képességünket és energiánkat.

— **Gömbösné Galamb Margit halála.** Gömbösné Galamb Margit, az ismert nevű irónő hosszas szenvedés után elhunyt. Több kitűnő ijtásági irata kedvelt olvasmányja gyermekeknek és az újságok tárcarovatában sok finom írása jelent meg.

— **Lovasköcsi az éteremben.** Sepsiszentgyörgyön a városi nagy vendéglőben pezsgős vacsora rendezett az arányfjóság Csók Vilma primadonna tiszteletére. Javában állt a mulatság, a mikro- a művészö ajkáról elhangzott az óhajtat, hogy „milyen nagyszerű volna most egyet kocsiakzni!” A szölgálatkész lovagok felugrottak az asztal mellől: és nagy versengés indult meg, hogy ki tud előbb kocsiit teremteni. Kovásznai Gábor volt a szerencsés, de ő is csak a lovakat tudta a terembe hozni, a kocsi a szölgájón nem tért be, s így a primadonna óhaja csak részletekben teljesült.

— **Kolozsvár város sulyos anyagi helyzete.** Kolozsvár sulyos anyagi helyzetéről mostanában sok esik. Most Sándor János belügyminiszter a városhoz leiratot intézett, a melyben kéri, hogy három nap alatt tegyen jelentést a város 1913. évi költségvetésének vegsö összegéről, a város tényleges, szemlele és tiszta vagyonáról és az utolsó öt évben kivett pótdáról, s végül ama berulázásokról és kiadásokról, melyeknek ledézésére a városnak kölcsönt kellene fölvénnie. A miniszteri leirat, mely rámutat annak szökségére, hogy a pénzügyi mai állása mellett a város vagyoni helyzetéről és nyomasztóbb szökségeleiről általános áttekintést és tájékozást kíván a miniszter sürögösen, a városban föltűnést kelt. A város hosszú időn át volt leszámvevője, Lakatos Ferenc, kit újabbban a város inancziái körül fölmerült vitákban sok támadás ért, benyújtotta állásáról való lemondását.

— **Munkácsy Krisztus képel itthon!** Mr. John Wanamaker, a sok millió dollárral rendelkező Wanamaker-család feje ígeretet tett, hogy Munkácsy Mihály Krisztus-képel (Krisztus a keresztán és Krisztus Pálusos előtt) átengedi Magyarországnak, ha a magyar kormány, a magyar nemzet ezt kéri fogja tőle. Senkiene a világon nem adna át semmi irtón ezeket a képeket, se muzeumoknak se magánosoknak, de Magyarországon kéreket nem utasíthatja vissza, mert Munkácsy magyar volt és egy nemzet kégyelete mindenkinet tisztelni kell. A nagy horderejű kije lentes történeti leírása részletesen olvasható „Az Est” dec. 25-iki számában.

— **Kivándorló székelyek.** Újabban sok jel mutatja, hogy Erdélyben kivándorlási ügynökök toborozzák a kivándorókat és pedig éppen a székelyek közül. Tény az, hogy a kivándorló székelyek száma egyre nagyobb lesz, a mit a romániai statisztikai adatok is bizonyítanak. Ezek a következők: a folyó év első felében Romániába vandorolt 1084 székely, visszajött 158. Junius óta 11201-en hujdostak ki az ősi hazából. Ezt a rettenő nemzeti vereszeséget már nem lehet pusztán a szokásos idoszaki kivándorlással indokolni, hanem ez már az ügynökök munkájának eredménye. Az újonnan hódított román területeket kell benépesíteni, kolonizálni, erre kellene a székelyek. A kedvezőtlen éghajlatu, félvad vidéken, a melynek egyrésze „Európa Szaharája”, több száz székely család telepedett már le s román állami költségen megy utánuk a többi... Így pusztulunk, vesztünk... A hírek szerint különösen Szászrege, Marosvásárhely, Csikszereda. Gyimes környékén és Háromszék-megyében dolgoznak buzgóan az ügynökök. Rámutatunk az állandó vereszeségre, a gyaoszt adatokra. Most már a hatóságokon a sor, hogy az ügynökök munkáját lehetetlenne tegyék, de gyorsan, érelyesen és végleg!

— **A városi képviselőtestület tagjainak megválasztása ellen felelhezés adatott be,** melyben részletesen felsorolják az előfordult szabálytalanságokat. Ezek között legfőnyegesebb az arra irányuló panasz, hogy a választás alapjául teljesen az országgyűlési képviselői névjegyzék szolgál, holott ebből külön listástrom lett volna összeállítandó, melyből a nem helyi lakosokat ki kellett volna hagyni. Természetes is, hogy az önkormányzat megalakításában nem vehetnek részt azok, kik a városból való elköltözéssel az ahhoz való kapcsolatot már elvesztették. A közigazgatási bíróság hozott is már hasonló határozatot.

— **1400 korona jutalom.** A kolozsvári postagazgatóság a következő hirdetményt tette köze: Déván 1913. évi augusztus 27-én este történt postalopás tettese, avagy a pénz nyomravezetője részére, ha az egész 24000 korona hiányzó összeg megkerül. Egyezményösszeg (1400) korona egyébként pedig a megszerelhető összegnek öt (5) százalékát jutalom gyanánt tűzöm ki. Postagazgatóság Kolozsvár.

Kolozsvár 1913. évi dec. 18-án. — Verner, postagazgató.

— **Szabadliceumi előadások.** A helybeli román. kath. főgimn. tornaeszmokában folyó évi 28-án vasárnap délután 5 órakor ismeretterjesztő előadások lesznek, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak. Dr. David László: A váltó. Brassai Karoly: Rafael festészeté ve-tített képekkel.

— **Amerikában nincs munka.** Az Egyesült Államokban főképpen a vas- és acélpárákban történeti üzemmkorlátozások folytán igen nagy a munkanélküliek száma. Ezért erre figyelmezteti a belügy-miniszter a kivándorolni szándékozókat.

Lapunk mai száma a közbejött karácsonyi ünnepek miatt, vasárnap jelenik meg.

— **Stürgkh megye, Bienerth jön** Osztrák kormányváltás lesz Stürgkh helyébe Bienerth lép. A Prágai Union bécsi tudósítója följelentéi hítes forrásból világga röpi, hogy a legközelebbi időben kormányváltás fog bekövetkezni. Bejelentett dolog, hogy gróf Stürgkh lemond és helyét báró Bienerth volt miniszterének. Alsó-Ausztria jelenlegi helytartója fogja elfoglalni. Kivétel senki sem jöhet számba. Holcbohe herceg trieszti helytartó fogja fölvaltani báró Bienerthet az alsóausztriai helytartóság élén, viszont trieszti helytartó báró Friedl karintiai tartományi elnök lesz. A kormányváltás január utolsó napjaiban fog végbemenni.

— **Kórházunkról.** A belügyminiszter f. hó 23-án értesítette a vármegye közönségét arról, hogy a kórház kiépítéséhez hozzájárul s így egy modern, 170 ágyalú rendelkező kórház kiépítésének többé nincs akadályja.

— **Újonnan rendszeresített állás.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter értesítette a vármegye közönségét, hogy a magánjavalnál megszüntetett és most újból rendszeresített ellenőri állást azzal hagyta jóvá, hogy az állás ellenőr-könyvelő nevet viseljen és megválasztott a könyvelői leendőket is pontosan végezte. Az új állást a december 30-án tartandó törvényhatósági közgyűlésen töltik be. Pályáztak Veres Domokos és Balló Lajos.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Hasznosítsuk a telet.

A gazdaembernek szezonjai vannak, nem úgy mint az iparosnak és kereskedőnek, akiket egész esztendőn át foglalkoztat a mesterségük. A gazdaember nyáron már hajnalban kint van a mezőn és későn, napnyugat után terhet csak pihenőre. E fokozott munka fokozott nyugalmat is igényel és a természetnek bőles rendelkezése, hogy a gazdának juttatott annyit, hogy abból télviz idején nyugodtan pihenhesse ki az előző évszakok súlyos fáradságait. A hosszú pihenés azonban elpuhítja az embert, úgy hogy ez már nem nyugalom lesz, hanem inkább lustaságnak mondható. Innen van, hogy téli időben fulahelyen viszont a kormárosoknak van szezonjuk. A föld munkása ide tér be, ahol nem pihen, hanem alkohol révén újabb izgalmaakra tesz szert, leronlja mindazt a munkakedvet, józanságot és alkotó készséget, amit a nyáron át megszerzett.

Már pedig ez nagy veszedelem a magyar népként, amely valamikor munkakedvtől és kitartásáról volt híres és amelyről most különösen Amerikában nem a legjobb hírek jöttek forgalomba. Talán éppen az alkohol okozta ezt. Nem kell bővebben fejtegetni, hogy milyen károkat, anyagi és erkölcsi kárt, egyaránt okoz az alkohol, az életlen példák, fájdalom napról-napra láthatók, az utcán, vendéglőben és kint az utcai árkoknál.

Tanulni. Ez az egyetlen levelező esztendő, amely megőv bennünket az alkohol és a vele járó bűnök egész tömegétől. Az önképzés, vagy a hogyan azt szociológusok mondják, a lelki tréning, az egyetlen ellenszere a szesz italok hatása ellen.

A gazdák jól tennék, ha minden községben kaszinó vagy tarsaskört alakítanának, azaz a céllal, hogy a téli unalmakat nemes foglalkozással, tanulással töltsék el. Ne politizáljanak folyton, ennek a népként egyéb baja is van a politikánál, hiszen annyit kell még tanulnia, olyat, ami közel esik egzisztenciájához, hogy alkalmazott és hazafias kötelességének éppen elegendő telt akkor, ha követésváltás idején politizál. Ezt kéne megszívlelnie a magyaroknak és téli ideje alatt inkább mezőgazdasági javításán, a saját háztartásuk olcsóbbá tételén, lakásuk csinosításán és sok olyan dolgon kellene gondolkodniuk és munkálkodniuk, ami nekik jólétet, az orszagnak pedig olyan képet adna, hogy méltán mondhasa a magyar, hogy beillik a kultúr nemzetek sorába.

A külföldön már nem fehér holló az ilyen egyesületi helyiség, ahonnan számúzza van az alkohol és ahol tisztára gazdasági tanulmányokat folytatnak a rövid téli napokon. Meghívunk

az előadásra egy-két okos és tapasztalt gazdát és vilastélyeket rendeznek. Különösen az északi nemzetek között van meghonosulva ez, de átlátható volt már azokra a német területekre is, ahol az életet magasabb szempontokból fogja fel maga az egyszerű földműves is. Kellene, hogy egy ilyen társadalmi akció induljon meg földesgazdák önérejből, nem pedig külső kezdeményezésre. Mert csak annak van tartóssága, ami magából a földből, a föld népének erejéből fakad.

Kerüljük a kormaságot és világozósukat fel a népet, hogy önmagának tesz szolgálatot, ha elhagyja az üres politikai trücsölest és tartalmat, neki megfelelő szellemi gazdasági tanulmányokat folytat. Erre nagy szüksége van az egyesnek és nagy haszna a közösségnek. Katoljunk fel mindent, ami szép és nemes, örüljünk, hogy pihenhetünk és e pihenést a jövőnkra és nem a palinkafőzők javára értékesítsük.

A csikvármegyei vízrajzi szolgálat klépítése címen lapunk következő száma egy, a megyei gazdaságközönséget nagyon érdeklő cikket hoz.

Szerk.

TARKASÁGOK.

A levelezés. Most van évtördő, s mindenkinek van módjában a beköszöntő évi levelezéseiben olyan rendet tartania, ami ha nem is közelebb meg az irattári rendezettségét, de mindenestre így is hasznára lehet annak, aki bevezeti. A lével gyakran dokumentumra válik az idők folyásával, vagy lehet bennök más irányú, értékes adat, cím, sőt azert célszerűbb rendben megőrizni őket. Rendben, igen, mert a rendetlenül ellett leveleknél jobb egyszerűen tűzbe dobni őket, miután tartalmuknak tudomásul vetele után lészolag cétalan lomot képeznek. És respektárjuk kinek kinek ezen eljárásához való polgári jogát, s tanácsos marad azoknak, akik előtt már nem kell bizonyítani a levelek megőrzésének célszerű voltát. Ismételjük, hogy csak a heyesen megőrzött levelek nyuljanak kényelmet, a ladába, főokokba precíz rendszer nélkül gyűjtött levelesmagból kikeresni egy bizonyos levelet nem passzió, s idővesztéssel jár. Igen kevés gondtal olyan rendben tartatjuk leveleinket, hogy azok közül a keresett levelet évek múlásával is pillanat alatt elvehetjük. És anélkül, hogy az írtatás összes borítalmat kísérteténének. Az a módszer, hogy a leveleket betáborrendben önzük meg, legcélszerűbb levelezésünk nyilvántartására, s az irattárkezelésben járatosak előtt evel minden megvan magyarazva, azonban nem is nekik írjuk mindezeket. No már most ha a t. olvasó azon elhatározason, hogy a leveleit az 1914 év folyamán megőrizi, alevelt, akkor a következő tanácsot vegye magának: Szabjon magának 24 darab körülmélő 15×18 centiméter nagyságú papírlapot, közönséges ívpariból, jobb azonban keményebb papírosból. A noszzam elembé tett papírlapok bantós sarkára jon az evszam, ezután az a—b—c egy-egy betűje, tehát az első lapon lesz: 1914 A, a másodikon 1914. B. és így tovább. Az így betűkkel elhatott lapokat beültjük egy 18—19 centiméter széles, s 9—10 centiméter magas skatulyába. A papírlapok tehát kiútszanak betűre. Ha már most kapok egy levelet — vegyük, hogy az oblonga. Kis Peterit! — akkor ezt a K. es L. betűt viselő papírlap közé teszem, ha idosorrendben ezután katonának szerencsétlennek egy behívóval, akkor ezt közvetlenül a Kis Peter levele után teszem, és így tovább. Még itt megjegyzem, hogy aki ezen formán túl is meg akarja adni a pontosság módját, az az eltevés előtt vezesse rá az illető levél borítékjára a valasz idejét, legrövidebben: V: 1914. I. 8. Sok esetben célszerű lesz a valasz rövid tartalmát is odairni, a teljes másolat megőrzése persze a legideálisabb. A másolat legcélszerűbben ávegottal midő papírlap segítségével készülnék. Ez persze már nem vezethető a kapott levél borítékjára, mivel nagyobb alakú lesz a másolat. Tehát a kópiát beledugjuk a borítékba. Ha pedig valakivel a levelezést kezdeményeztük, akkor ez a vizolt kópia híján a megfelelő betűjű papírlapon lesz rögzítve. Az évközben érkező levelek folyton duzzasztják a 24 papírlapozat, s így azokban a betű sorjában látszani fog, nem kell katorásm utánuk. Annál-kevésbé, mert a magasságuk is úgy lett megszabva, hogy a legmagasabb borítékot is felülmulják. A leg-
több levél (összehajva borítékban) a 16×13 centiméter nagyságon belül marad, rendszeren egy-egy meghívó terjeszkedik nagyobbra, míg kétrét nem tőrték. Más elbízalás alá esnek az újságok és árjegyzékek, mivel vitatható, hogy azok szellemi részének vagy papírányagának vesszük-e nagyobb hasznát? És itt letezem a tollat, mert már értem is a — sajtóságot!

Sz. 1396—1913.

Árverési hirdetmény.

Ahírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közbirre teszi, hogy a csikszere-dai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1864. sz. végzése folytán Dr. Dulinsky József ügyvéd által képviselt Péter Ferenc végrehajtató részére 200 korona követelés jár. erejéig olrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 3500 koronára becsült ingóságokra a kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1864. számú végzésével a további eljárás elrendelhető, annak az alap- és felülfoglaltatási követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, a végrehajtást szzenvedők lakásán Csikszere-dán leendő megtartására határidőül 1913. évi december hó 30. napján délután 4 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig Gépek a legtöbbet igényéknéköszponzfizetés mellett szükség esetén becsarón alul is el fognak adani.

Felhívotnak mindazok, kik az előverezendő ingóságok veltárlából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshoz jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulról kiküldöttül írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni elne mulasszák, mert különben csak a veltár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszere-dán, 1913. december 19-ik napján.

Molnár Sándor,

kir. bír. végrehajtó.

1262—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Ahírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közbirre teszi, hogy a csikszere-dai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1588. számú végzése folytán Dr. Racz Miksa ügyvéd által képviselt Kalamar Endre végrehajtató részére 184 kor. követelés jár. erejéig olrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 1528 koronára becsült ingóságokra a csikszere-dai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1588. sz. végzésével a további eljárás elrendelhető, annak az alap- és felülfoglaltatási követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, a végrehajtást szzenvedők lakásán Csikszere-dán leendő megtartására határidőül 1913. évi december hó 29. ik napján d. u. 2 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig szoba bútorkok és boltárúcskék a legtöbbet igényéknéköszponzfizetés mellett szükség esetén becsarón alul is el fognak adani.

Felhívotnak mindazok, kik az előverezendő ingóságok veltárlából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshoz jogot tartanak, a menyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulról kiküldöttül írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni elne mulasszák, mert különben csak a veltár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszere-dán, 1913. évi november hó 26-ik napján.

Molnár Sándor,

kir. bír. végrehajtó.

A Rákóczi-utcában

aegykőházas belsőleg eladó. Megtudható a ld köhivatalban.

Köziudomásra hozom,

hogy a mai naptól kezdve tűzifát csak előzetes lefizetés mellett szállíthatok.

Hercog Milán.

A jelenkor legujabb kályhája!

VERSENY NÉLKÜL.

Perpetuum egyetlen hazai párnaszínű felüthető folyton égő kályha!

Legtakarékosabb fűtés.

Legtakarékosabb fűtés! Teljesen szagtalan! Ejjel nappal egyenletes kellemes meleg!ontosan szabályozható hőmérséklet! Nincs korom! Nincs szék! Nincs por! Nincs közelség! Évenként csak egyszer kell befűteni!

Hirsch és Frank,
Budapest—Sálgótarjáni gépgyár és vasöntő r.-társaság, Budapest, VI. kerület Aréna-ut 124

Mindenki muzsikálhat!

WAGNER „Hangszer-Király”

különleges elsőranghangsereivel Budapest József-körút 15. sz. TELEFON: József 71.

Varázshegedű, felszereléssel 6 korona.
Csodaráztrombita, érde rézből 6 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 kor. Harmonika, tánc részére 10 korona. Óriási beszélőgép, kottákkal 40 korona. Javítási szakmuhelyek! A milánói, párisi és londoni kiállításban aranyérem s érdemkereszttel kitüntetve. Fényképes árjegyzék ingyen!

Övös! Ügyeljünk a „Wagner” névre és a 15-ös házszámra. 839—III.

PARFUMERIE „H E Z” ILLATSZERTÁR

Háztartási, kozmetikai, kftszorozati cikkek nagyraktára, nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye

Ujabb reklámakcióra üszünöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb előnyüket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fill. (19 drb.)

- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parium (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantín (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyellett)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény-truhaillatosító (francia Sachet-lap)

Összesen 16 darab 2 kor. 50 fill. Portó 50 fillér.

Szállítások naponta eszközöltetnek utánvét mellett. Négy koronán aluli megrendeléseknél portómentes átvétel céljából célszerű a pénz előre beküldeni (lehet bélyegekben is), így a portó 50 fill. utánvéttel szállítással 84 fill. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási érteitőnket kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Mama legjobb és legolcsóbb sörök csak a Sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és Iroda:

Gál Ferenc

— gözsörgyára Csikszerezán. Telefonszám 36. —

Még a mult iskolai év elején jelent meg Csik-megye térképével, leírásával ellátott tökéletes s kifogástalan

Csikvármegyei

IRKA

Ara: 2 fillér drb.

nagy vételnél olcsóbb. Kapható a kiadótulajdonosnál Cs-szerezán.

Szvoboda Miklós könyvkereskedésében.

Tűzifavágás.

Értesitem Csikvármegye igen tisztelt közönségét hogy

BENZIN-MOTOR

fűrészgéppel bármily

keves mennyiségű tűzifát

is — úgy helyben, mint vi-

dék — felvágok. Gépet

házhöz szállítom és kívá-

natra a felfűrészelt fát fel-

aprítom és elrakatom.

Zöldy Lajos,

Telefonsz: 23. Csikszere-
da.

Szemere László madártani állomása
CSIKSZÖGÖD.

Elvállalja madarak kitémését a legolcsóbb árak mellett.

Megjelent: A madár-tüzmészret KÉZIKÖNYVE

131 oldalon 18 ábrával. Ára: 240 K

Mesterséges fészekodvakra megrendelést elfogad.

A hasznos madarak megte-
pítése révén parkokban, ker-
tekben a rovarkárok meg-
előzése céljából kihelyezni.

Butor

olcsó bevásárlási forrása
Csikszerezán Rákóczi-utca
(Hajnódi József vendéglős)
helyiségében, hol csakis

Elsőrendű készítményű

butorok kaphatók, szolid
kiszolgálás mellett. Ép oly
kedvező árban és feltételek
mellett mint a fővárosban.
Raktáron tart teljes szoba
berendezéseket és kellekkeit.

Teljes tisztelettel: Imre Árpád.

Tyukszem,

használat után. Üvege 1 korona, postadíjjal 1.40 K. Három üveg
bérmentve 3 K.

Excelsior

híntőpor 48 óra alatt elmu-
lasztja a kéz-, láb- és hónalj-
izzadást. 1 doboz 1 K, posta-
díjjal 1.40 K. 3 doboz bérmentve 3 korona.

Takarmánymész

hiztalásra legal-
kalmasabb (40%
phosphorsavat tartal-
maz), mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly
érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi borjúk, juhok, marhák,
ősrök és lovaknál 1/4 kiló ára. mely hónapokig elég 5 kor. 80
fillér utánvéttel bérmentve. Utánvételt vagy a pénz előzetes be-
üldése mellett küldi:

Dr. Fleisch E. „Korona”-gyógyszertára Győr 99

Mátrai Ignác

órák, ékszerész- és gramofon-üzlet Csikszerezán.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga- Zenit-, arany-, ezüst- és
Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktár valódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtekéletesebb, tiszta

Gramofonok- és lemezekből

azintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Lászerészli cikkek nagy választékban.

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Értesítés

az ingyen bevásárlási napról.

Tisztelettel értesítjük tisztelt
vevőinket, hogy az elmúlt
10 napban az ingyen bevá-
sárlási nap

7-én volt,

miért is ama összes vevő-
inknek, kiknek vásárlása
október hó 7-én történt, a
fizetett összeget minden le-
vonás nélkül postán vissza-
küldtük.

1913. november hó 1.

„H E Z” Illatszerárúháza,
B.-pest, VIII. Kőfaragó-u. 7.

POHARAS

Legjobb sör

a „Pilseni Ósforrás”

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDABAN

SÖR

üzvegy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharaink
kapható.

Értesítés!

Tudomására hozom a n. é.
helybeli és vidéki közönség-
nek, hogy raktárt tartok
mindennemű

Cserépkályhák-ból

Elvállalom mindennemű cse-
répkályha és takaréktűzhe-
lyek felállítását, átalakítá-
sát és takarítását, továbbá
fűdőkácsok és bur-
kolatok kirakását fajenc
porcellánból és minden e
szakmába vágó dolgokat
pontosan és lelkiismeretesen
eszközök. Vidékre is kellő
felvilágosítást nyújtok. Ér-
tekezni lehet MICHNA RE-
ZSÓ és VEJE cégnél Csik-
szerezében.

A nagyérdemű közönség
szíves pártfogását kérve,
maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC,
cserépkályhás.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

Kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne fessék elfogadni

Kölnivíz szappant
vizet és poudert,
ha nincs rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor
utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem
Rudolfsplatz. — Akkor sem kell elfogadni helytelen és
utánzott kölnivizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant
ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható,
az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég képviselése

Holczer Emil Zoltán, Budapest VIII. ker.,
Szigetvári utca 16. szám.

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszolés közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.